

Miért idegen nekünk a japán művészet

Elmondja: Komuro Szuiun, japán császári festő

A keleti embert gondolataiban, cselekedeteiben az intuitív megérzés vezérli, míg ugyanez a nyugati ember jellemzője: a logika. Ennek folyománya az, hogy Keleten a legújabb időkig a tudomány is művészet volt, míg Nyugaton, mondhatjuk, hogy a művészetet is tudományos művelik. Ha Kelet karakterisztikuma ennyire a művészet és a művészi felfogás, akkor természetesen ezzel kell először tisztába jönnünk, amikor egy keleti népet közelebből megismerni akarunk. Szerencsés körülménynek gondolom, hogy egy japán ember tollából származó cikk hozhatom közelebb ezt a témát olvasóközönségünkhöz. Komuro Szuiun japán császári festő nem ismeretlen a magyar közönség előtt. 1932-ben Budapesten járt, elhozta ide a japán festők németországi reprezentatív kiállításának anyagát, amelyet akkoriban Dékány András kollégám több cikkben ismertetett. Komuro az úgynevezett japánstílusú festőkhöz tartozik, tehát azoknak táborába, akik ragaszkodnak az ősi tradíciókhoz. Ő Japánban igen tekintélyes ember, a Császári Szép-művészeti Akadémia tagja, a Nangakai elnöke, a Nihon Nangakai titkára. A „nanga” régi stílusú festőiskolát jelent, amelynek eredete Délkelet-Ázsiából származik, és stílusát a kifejezés egyszerűsége jellemzi. A „nanga”, vagyis a déli festőiskola követőinek sorába ott találjuk Japán minden nevesebb festőjét, aki nem csatlakozott a modern nyugati irányhoz.

A festészetnek az alapja a művészi érzék éppen úgy, mint a művészet más ágaiban. A japán nép művészi érzékének sajátosságát Komuro cikkében a japán költészetből vett példával és hasonlattal mutatja be. Egy másik helyen egyszerűen írta, hogy a japán élet az egyszerűség művészete. Ezt az egyszerűséget magában a művészetben is megtaláljuk. Az alábbi cikkben példának felhozott hokku vagy haiku nevű költői műfaj terjedelme mindössze tizenhét szótag. Első művelője Szókán Jamazaki, a híres buddhista pap volt (1445–1534) és legnagyobb tökéletességre emelte a nagy japán költő: Bászó (1643–1694). Bászó óta napjainkig ez a legnépszerűbb költői műfaj Japánban. Ugyiszólván nincsen Japánban ember, aki életében egynéhány hokkut el nem követett volna. A japán császár újesztendőre minden évben pályázatot hirdet egy témának hokku-ban való megénekelésére. „A fölkelő nap a tengeren”, „Köd a patak völgyében”, „Madár a fenyőágon” és hasonlóak a császári témák. Egy-egy ilyen pályázatra néha ötvenezer hokku is beérkezik. Nagy megtiszteltetés elsőnek lenni ilyenkor a versenyen.

Lapunk képes mellékletében Komuro két festményének képét hoztuk. Az egyik „A köd a völgybe száll”, a másik „Enosimá nyári esőben”. Ezek a festmények japán tussal készültek, fehér selymen. Japánban nem keretezik be a képeket, hanem öszszesavarják, mint a tóratékercset a zsidók és csak adandó alkalommal függesztik fel a falra, ha a festmény hosszúsága ezt egyáltalán megengedi. Különböző szoba padlóján bontják ki a tekercset és úgy gyönyörködnek benne. Komuro említett két festménye, bár kicsinyített formában kerül olvasóink elé, mégis érzékeltetni tudja azt, amit az alábbi cikkek a japán festmény festéséről hagyott részéről és ennek az egészhez való viszonyáról mond.

A fordításban igyekeztem pontosan visszaadni a szerző gondolatait. Mint nyugati ember hitegetem is magamat azzal, hogy sikerült. A japán — és ez az, amit a cikk magyaráz — szkeptikus ebben a tekintetben. Ő tökéletesen tartja, ha nem a szavakban vagy a színekben törekszik az ember tökéletes hűségére, hanem támpontokat ad csupán, amelyeknek alapján biztosabban juthat el a költő, vagy a művész gondolataihoz az intuitív lélek.

Kovrig János

Az ember esztétikai érzékére befolyással van az a környezet, amelyben él. Az éghajlati viszonyok, maga az ég, amely alatt vagyunk, a hegyek alakja, csörgedező patakok jelenléte, vagy hiánya sokkal nagyobb hatással vannak egy nép művészetére, mint általában tartják.

A természet úgy alkotta Japánt távolkeleten, mint egy műremeket. Tájainak szépsége rajongókat szerzett számára az egész világon. Németországban való tartózkodásom idején, 1931–32-ben, amikor a japán művészet reprezentatív kiállítását rendeztem, mégis sokkal nagyobb büszkeséget éreztem amiatt, hogy ez a nép világraszóló tekintélyt szerzett magának magasban fejtett művészetével. A mi művésztünk megfelelő és méltó értékelése nem

lehetőséges, ha az ember előbb nem alkotott magának tiszta képet arról az összefüggésről, amely fennáll a szép a művészetben és a szép a természetben között. A kettő összekapcsolása számomra misztikus jelentőségű, amely mélyebbre ható magyarázatra késztet, mint hogyha úgy fog-nám fel a dolgot, mint egyszerű adottságot.

A mi földünknek különös áldása a bőséges eső, amely fölfrissíti és bujává teszi a vegetációt. A nedvesség csodákat mű-tájainkon; ennek a hatalmas erőnek köszönhetjük völgyeink, csodaszép szigeteink, tündéri hegyláncaink kaleidoszkópját. Ott, ahol nélküle pusztaság és egyhangúság uralkodna, a tájat fák és növények sűrűjével látjuk virulónak. Nagyvárosok

határában, ahol a gyárak megfertőzik a folyókat, a szemet felüldíti a patakok kristályos tisztasága. Tavak, vagy halastavak, a fenéktől átlátszóan, bepillantást engednek a bennük folyó életbe minden pillanatban, amíg fent állhatatlan felhők úsznak, gomolyogva az égen.

Japánban mindenki művész

Felesleges mondanom, hogy senki sem érti meg annyira a föld kellemes jellemvonásait, mint annak fiai és leányai, főleg pedig azok, akik hivatott művészek. Tekintet nélkül foglalkozására, a közönséges japán ember, bizonyos értelemben, mindig birt a hivatásos festő, vagy költő fogékonyságával. A zálogházas versben szól a szilvafa első virágbimbóihoz, olyan rögtönző készséggel és az érzés olyan mélységével, amely más országokban közönségesen a muzsa kevés kiválasztottainak sajátja. A japánok, akár művészek, akár nem, valamennyien meg vannak áldva a természet őszinte szeretetével. A munkás első dolga az újonnan bérlet házában az, hogy kifejezésre juttassa elképzelését egy bájos tájról a tenyérnyi udvarban. A nagyobb kertek a művészet való-ságos gyöngyei, kicsinyben visszatükrözik az erdőket, vízeséseket, sziklákat és hegyeket, jól felfogott perspektívában. Ugyanebből az esztétikai érzékből származik az „ikebana”, — a virág-rendezés. Tanult, vagy tanulatlan férfiak, nők egyaránt nagy gondot fordítanak rá és még nagyobb gyönyörűséget találnak abban, hogy ezt a faágat ideteszék, oda azt a virágcsomót és így együttvéve harmónikus egészet kapnak a vázában. Ez a technika ihletet kíván meg, amely viszont megköveteli a használt anyag „szellemének” tökéletes ismeretét. Később jönnek a barátok megcsodálni a kertet, vagy az „elrendezett virágot”, miközben kedvükre szürcsölik teájukat. Nem tudok jobb magyarázatot a japánok ezen különtségére, mint amit sem segítő, de annál megfelelőbb megjegyzést: „mindez már a vérünkben van”.

Tizenhét szótag már egy költemény

Mielőtt cikkem tárgyára térnék, jól teszi az olvasó, ha egy pillanatra megvizsgálja velem költészetünk furcsán lakonikus műfaját, amelyet hokku-nak nevezünk, azon egyszerű ok miatt, mert az az érzés, amely e tizenhét szótagú versforma sorai között rejtőzik, ugyanazt a titkot leleli magából, amelyet a japán festészet igyekszik a néző előtt feltárni. Vegyük, mint jellemző példát, Bászó jól ismert hokku-ját:

Furu ike já
Kávazu tobi komu
Mizu no oto!

Magyarul:

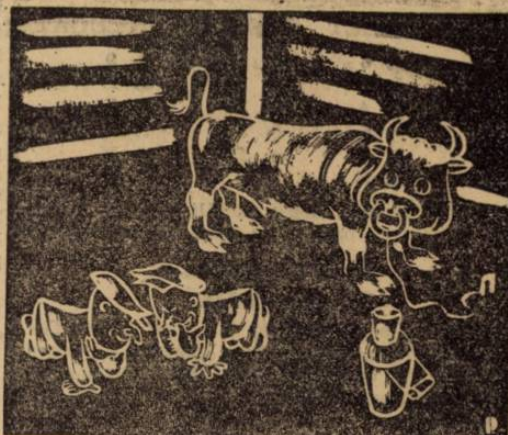
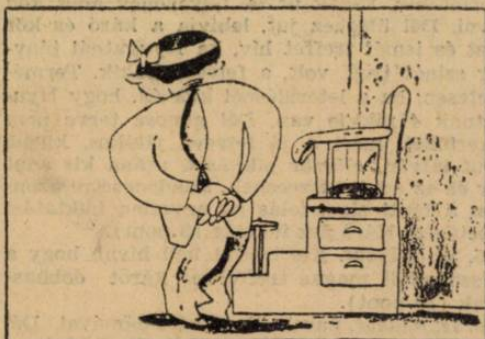
Itt az öreg tó,
Nézd! béka ugrik bele:
Csitt, a víz zenél!

Ami a szavakat illeti, a költemény a tényeknek megfelelő leírását adja egy jelenetnek, amiért nem kell messze vándorolni a várostól, hogy egy nyári estén láthassuk. A rizsföldek, pocsolyák és kerítések a parasztházak körül nyüzsögnek a bábázzssemű ugrándozóktól; nem ritkán a városlakókat is megtisztelik látogatásukkal. Van azon csodálkoznivaló, hogy tavak,

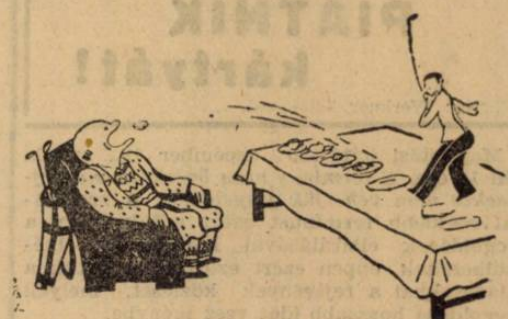
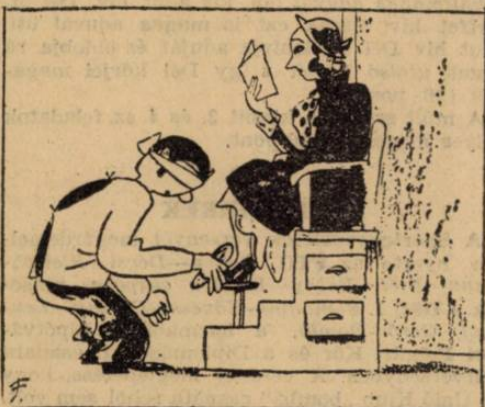
LOVAGIASÁG

EGY KIS TEVEDÉS
A HAJÓ ISTALLÓJÁBAN

A tejtolvajok rájönnek, hogy a rossz istállóba törtek be. — (Oszanai Rju rajza.)

A MEGRÖGZÖTT GOLFJÁTEKOS

Megkívánja, hogy az ebédet úgy szervírozzák, mint ő labdát. — (Hirai Fuszandó rajza.)

MUNKABAN A MUNKANELKULI

A japán hirdetés a falon azt mondja, hogy a munkaközvetítő „ügyes” férfiakat keres. A sorban a negyedik máris bebizonyítja ügyességét. — (Isikava Sinszuke rajza.)

legyenek bár régiek, vagy újak, keresett fűrdőhelyei ezeknek a teremtményeknek? A *hokku* nem rejt semmi titokzatos jelenést a szavakkal való ügyeskedés alá. Számunkra mégis klasszikussá vált: költőjét szívünknek kedvessé tette. Nagyságát csak akkor lehet helyesen értékelni, amikor az ember kezdi megérezni az azon a helyen uralkodó mélységes nyugalom képét, amely így van festve a legnagyobb egyszerűség szó-festményén. Elégé szembeütő, hogy a költőnek nem volt célja egy bizonyos jelenet élethű jellemzését adni leírt szavakkal. A szavak itt csak közvetítő szerepet játszanak: előhívják a költemény mögött levő légkör szellemét, illatát, vagy hangját. A japán kedély nem habozik a vízbe ugrani a békával és csodálkozni, hogy a lágy csobbanás mennyire tudja fokozni a csendet.

A japán festészet, hasonlóképpen, gyakran fordul fajunk e különös tehetségéhez. Mi ösztönösen későbbek vagyunk, mint más népek, ilyen célzást szemünk elé idézni és a valóság arányaiba növelni. Eppen ezért, ha a mi művészetünk rejtett értékeit nem tudja idegen szemlélők előtt kimutatni, akkor ezt egy mély és át nem hidal, vagy talán áthidalhatatlan szakadékknak kell tulajdonítani, amely a mi és az ő hagyományaink között van.

Ez a művészeti fogékonyság voltaképpen az, aminek a japán festészet eredetét és nagyságát köszönheti. Az, amit mi művészetnek tartunk és becsülünk, olyan ecsetvonásokban mutatja meg értékét, amelyek éppen annyira élnek a frissességtől, mint folynak a mozgástól. Egy valamirevaló festménynek festetlen részében is pontosan kell útbaigazítania a légkör valószínűsítésében, a hangulatban és ízlésben, amit kifejezni akar. Ez a megállapítás egyszerre felsorolja művészetünk jellemvonásait és az értékek helyes megítélésére vezet.

Az angol hölgy, a festett veréb...

Elmondok egy esetet, amely felfogásomat világosabbá teheti. Egy külföldi turista-hölgyről van szó. A hölgy megkért egy japán művészt, hogy fessen neki valamit emlékkül. Amit kapott, az egy veréb vázlata volt fekete-fehéren. A hölgy képzeletét gyönyörködtette az újszerű technika. Miután néhány percig elismerő arckifejezéssel nézte a művet, kért egy ollót és nemének lebilincselő könnyedségével kivágta a madarat a képből. A művésznek azt mondta, hogy neki nincs szüksége a papír festetlen részére. A hölgy szokatlan elhatározása valószerűleg műveltségének idegen-szerűségére emlékeztette a művészt, arra, hogy fogalma sem volt arról, hogy a festmény nem élheti túl az ollót. Valóban, úgy látszik, hiábavaló bizonyos kereteket adni a megfoghatatlan szépségnek a mi művészetünkben, anélkül, hogy ne hangsúlyoznánk az érzést, amit a dolgok keltenek. Semmi más, mint Bósó fentebb idézett *hokku*-jának mélyére való hatolás, ez a szellem tekinthető biztos útbaigazítónak a japán művészet „connoisseur”-je számára.

... és az én madaram

Most pedig, hadd avassam be az olvasót az én gondolataimba, amelyek elfognak, amikor például egy verebet festek. Mielőtt ecsetemet a tusscsészébe mártanám, három dolgot veszek nagyon pontosan szemügyre: az időt, a helyet és a légköri viszonyokat; mert ezeknek megfelelően kell alakot adnom a verébnek a fehér selymen vagy papíron. A madár alakja, a részletek színezése, elhelyezése és az évszak, mind figyelembe vannak véve úgy, hogy a festetlenül maradó részben gondolatokat kifejezően helyezkedhessen el a kép légköre. Miután mindezt meggondoltam, elképzelésemet szemléltetővé teszem; ha alakot öltött egyszer a képzeletemben, akkor ennek meghatározott elrendeződésétől nem térek el. Hogy olyan sok helyet hagyok festetlenül, annak is határozott jelentősége van: úgy van kihagyva, hogy felolvadjon a festő képzeletében kialakult körülmények lehető legnagyobb egyensúlyában és harmóniájában. Más szavakkal, a fehér háttér se-

gíti a hozzáértő szemét a kép által kifejezett gondolat szemléletében. Itt ismét vizsgálom a *hokku* példáját. A festészetben éppen úgy elhagyjuk a feleslegessé, amint takarékosak vagyunk a szavakkal a tizenhét szótagú költői műfajban és ez mégsem kisebbíti egyik értékét sem. Ellenkezőleg, a japán szellem nagyobb rögtönzéssel és örömmel találja meg a dolgok lényegét a kifejezés egyszerűsége esetén. Úgy a *hokku*, mint a festészet, egyaránt fajunk művészeti érzékenysége számítt, amely a legegyszerűbb behatásokra is azonnal reagál. A japán szellem ugyanazon tulajdonságát találok a festményeken üresen hagyott helyek értelmében, mint a jelentős gazdagságában a *hokku*-nál.

BRIDZS

Karácsonyi feladványverseny

Díjaink:

- I. díj: Egy ezüst brizskészlet.
 - II. díj: Egy férfi télikabát.
 - III—V. díj: Egy-egy teakocsi.
- A kezdők részére kiírt díjak helyes megfejtői között 3 drb teakocsit osztunk ki.

12. sz. feladat.

♠ A B 10 6
♥ D 8 4
♦ —
♣ A D 9 7 6 3

♠ 3
♥ A K 9 7
♦ D 7 2
♣ K 10 8 5 4

Kelet mint induló a második féljátékban indítja a licitet. Hogyan kell a licitet Kelet és Nyugat között lefolytatni? (Észak—Dél mindig passzol.) A megfejtésnél közlendő, hogy a megfajított a négy-öt szan konvenció ismeretében licitál vagy sem.

13. sz. feladat.

Az első féljátékban két passz után Dél 1 szannal indul, Nyugat kontráz, Kelet 3 kárót mond, melyet Nyugat 3 szanja követ — körpassz. Kelet—Nyugat lapjai:

♠ A K 8 4
♥ K B 9 7
♦ 6 2
♣ D 10 9

♠ B 9 5
♥ A 5 4
♦ A 10 7 4
♣ B 8 6

A játék első hat ütése:

ÉSZAK	KELET	DÉL	NYUGAT
♠ 2	♠ 6	♠ A	♠ 9
♥ 5	♥ 8	♥ 7	♥ D
♦ 2	♦ A	♦ 3	♦ 7
♥ 6	♥ 5	♥ 8	♥ B
♥ 10	♥ 4	♥ D	♥ K
♣ 2	♣ B	♣ 8	♣ 9

Megállapítandó, hogy csinált-e hibát a felvevő a lejátszásban és ha igen, melyek azok?

Kezdek feladata.

14. sz. feladat.

Általános belben Kelet 1 pikkelt indul, Dél kontráz (informatív kontra), Nyugat 4 pikkre ugrik, Észak és Kelet passz. Mit mondjon az alanti lapokkal Dél?

♠ A 6 4
♥ 5 2
♦ A 6
♣ A K D B 7 5

Karácsonyra PIATNIK kártyát!

Kapta: Werlner Zsigmond.

Megfejtési határidő december 19., szerda déli 12 óra. E terminus után beérkező megfejtéseket nem vehetjük figyelembe. A szokottnál rövidebb terminust azért adtuk, hogy a megoldások elbírálásával karácsonyra elkészülhessünk, éppen ezért ezúttal mellőztük a feladatoknál a rejtvények közlését, melyek megoldása hosszabb időt vesz igénybe.

BRIDZSÜZENETEK

Horváth Arthurné dr.-né, Debrecen. Az 1. számú rejtvényre küldött megjegyzését megvizsgáltuk és azt tévesnek kell minősítenünk. Az ön által küldött megoldási kísérlet szerint Észak a három pikk ütés után treffet hív, Dél üt, vissza hívja a treffet, Kelet üt. Most ön — helytelenül — kört hívát kelettel, pedig a jó ellenjáték treffhívást kíván, mellyel Dél kerül ütésbe és így kénytelen a kör mellől elhívja még 2 kört kiadni. A megoldhatóságon nem változtat az sem, ha a körász indulás után, a harmadik pikkbe Kelet kör királyát dobna, mert ez esetben Észak treffet hív (az összes többi esetben kört) és könnyen teljesít. Tessek megpróbálni! — Krausz János, Kistereny. A megoldás közlési formája kifogástalan. — Ifj. Baur István, Budapest. Megfejtései kitűnő brizsanalitikai készséget árulnak el. Csak rajta. — Bereznai Katalin, Budapest. Elfogadtuk. — Többeknek. Az 1. sz. feladat helyesbítéseit, ha a postabélyegző december 7-iki keltezésű, elfogadtuk. — Szalay Miklós, Zala-

Számunkra nincs sorompó a kifejezett dolgok és azok között, amelyeket festetlenül vagy meg nem énekelten hagyunk.

A mi szellemünk kiválóságai között az első a természet szeretete. A természet tiszteletet érdemel határtalan változatosságáért. És bája időtlen-idők óta hevitette művészi érzékünket, nem tett bennünket olyan anyagiasakká, mint különben lennénk, hanem az erkölcsi értékeket helyezte előttünk magasra. Elmélyedőkké váltunk, a természet magvető kezétől eltanultuk az egyszerűséget és teremő erejétől ellestük a pompát, amellyel képzeletünk az egyszerűen kifejezett gondolatokat feldíszíti, a valóság legszebb színeit rakja rájuk.

egerszeg. Rejtvényekhez nem kell megjegyzést fűzni. Licitálási vagy játszási problémáknál egykét mondatban jó megjelölni azokat a feltevéseket, melyek alapján játszunk vagy licitálunk. A között forma jó.

KARACSONYI FELADATAINK MÁSODIK SOROZATÁNAK MEGOLDASAI

A kijátszási (számnélküli) feladat megoldása. Indulás: Treff 8! (10 pont). A kijátszási feladatunk alaposan próbára tette megfajított kombinatív képességeit. A helyes induláshoz ki kellett számítani Kelet—Nyugat lapjait a licit alapján. A licit szerint Nyugat valószínű jelölését: ♠ Bxx ♥ x ♦ KDx ♣ AKB10xx Keleté: ♠ A10xxx ♥ KDxxx és a fennmaradó 3 lapra az elosztás (káró, treff) 2:1. Nyugat treffet licitált, azt ugrással visszavette, ez 100 figurás 6 treffet és 3 értéktűst sejtett. Két értéktűst treffben valószínű, a harmadik Dél lapja szerint csak a káró marriázs (K + D) lehet, alighanem egy kis lappal. Blank király-dámára aligha ugrik, viszont, ha két kis lap van mellette, mint leánykolt szint, licitálta volna. Pikkben színgaztást adott Nyugat, ezért valószínű a 3 pikk a bubbal. Kelet két szint licitált, ami az adott körülmények között arra enged következtetni, hogy mindkét szín ötös hosszúságú. Mármost Délnek 3 biztos ütése látszik, a két ász és egy pikk, amely akár rögtön lejátszható, bukási lehetőség azonban csak akkor van, ha a treffelosztás Dél—Északra kedvező. Délnek 4 kis treffje van, Nyugatnak a licit szerint 6, ha fennmaradó 3 treff elosztása 2:1 és a színg treff Északnál van a kontrakt elbuktatására van lehetőség. Dél treffet hív, Észak üt. A felvevőnek adut kell hívni, Dél ütéshez jut, lehívja a káró és kör ász és ismét treffet hív, ha Nyugatnál tényleg színg treff volt, a felvevő bukik. Természetesen, ha a leterülésnél kiderül, hogy Nyugatnak 4 pikkje van, Dél gonosz terve nem sikerülhet, mert a jó felvevő játékos, kilenc adut látván, először pikkázt, utána kis adut hív és az aduk összeesnek. Mindenesetre azonban a fenti elgondolás az egyetlen buktatási lehetőség. Káró ász indulás (5 pont).

5. sz. feladat. Kis treffet kell hívni, hogy a felszabadult magas treffekre kárót dobhassunk (10 pont).

6. sz. feladat. Észak üt a káró dámával, Dél kört dob. Észak kis adut hív, Dél üt, lehívja a treff dámát, Észak kört dob, Dél treffet hív, Északmagas aduval lop, kis adut hív, Dél üt, treffet hív, Észak ezt is magas aduval üt, adut hív Dél üt, lehívja aduját és eldobja rá Észak utolsó körjét s így Dél körjei magasak (10 pont).

A múlt számban között 3. és 4. sz. feladatok helyes megoldása 10 pont.

BRIDZSHIREK

A Sportegyesületek versenyt megérdemelten nyerte az FTO Cohen—Décsi—Fleischmann—Biró—Réthy—Kovács csapata, második a DSC I. Somogyi—Kövess—Csillag—Lengyel—Gerő—Somló, a harmadik a Lipótvárosi Polgári Kör és a Diplomások I. csapata holtversenyben. A verseny meglepetése, hogy az Unió Klub „bomba” csapata sehol sem volt. Gyengén szerepelt az MTK is.

A magyar főiskolai bajnokságot a Széchenyi B. E. rendezte meg a Bridzs Klubban, amely a Gundelfingen fiverek ügyes rendezésében igen szépen sikerült és nívós küzdelmeket hozott. A középdöntőbe a MAFC, a Pátria főiskolás csapata, a Katona-team és Széchenyi II. jutott. A döntőt vasárnap (16-án) játsszák a MAFC és Pátria között Kecskeméti-u. 6. sz. alatt d. u. 5 órakor.

Utaltvány 1 darab finom nyakkendőre

Lustig Ede

uridiva- és sokórnemű üzlete

VII., Rákóczi-út 4.

Kapta: Somorjay Gyula.

Utaltvány 1 pár női harisnyára

beszövött márkájú

a HEILIG

harisnyaházban. Budapest, Rákóczi-út 26

Gyártja a „Zuhar” harisnyagyár.

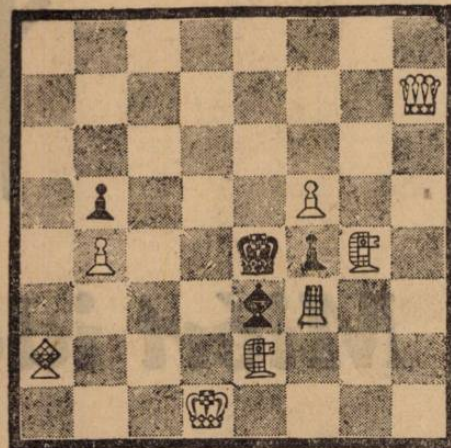
Kapta: Weber Lucia.

SAKK

10. számú feladvány.

Horváth Imre (Budapest)

— Eredeti —

Világos indul és két lépésben mattot ad.

A megfejtéseket csütörtök estig kell beküldeni, a levelezőlapon vagy borítékon feltűnő helyen „SAKK” jelzéssel.

Megfejtés.

9. sz. feladvány. 1. Fcl : h6!

E héten a kisorsolt könyvjutalmakat Bodó Árpád (Kerekegyháza), dr. Fadyas Kálmár (Budapest) és Varga László (Simontornya) nyerték el.

*

Legutóbbi rovatunkban az Angol Magyar Bank és „Szavay” Sakk Kör csapatainak mérkőzésén játszott egyik „sorsdöntő” játszmáját közöltük, mint annak bizonyítékát, hogy ma már egyetlen mérkőzést sem lehet előre elképzelni.

Egyben pályázatot tüztünk ki a játszma elemzésére. Huszonkilencen küldtek be elemzést, amelyek közül legjobbaknak Komáromy Aladár (Dunakeszi), Vécsey László (Miskolc) és ifj. Petry Jenő (Dunaharaszti) elemzéseit találtuk, akik a könyvjutalmakat is nyerték.

Örvendetesen feltűnő volt vidéki sakkzókinknak pályázatunk iránt megnyilvánult rendkívüli érdeklődése. akik — úgy látszik — kényszerű magányukban fokozott élvezettel ragadnak meg minden komoly sakkzókias alkalmat nyújtó lehetőséget. Bár elemzéseik és fejtegetéseik nem mindenben voltak helytállóak, sokszor mégis éppen ezekben mutatkozott meg a sakknak szinte rajongásig menő szeretete.

A játszmat pályázatunk győztesének elemzéseivel alább ismét bemutatjuk.

8. számú játszma.

Világos: Nagy Endre (AMB).

Sötét: Kaszap Tivadar („Szavay” SK).

1. e4, c5. 2. Hf, Hc. 3. d4, ed. 4. H:d, Hf. 5. f3?

Komáromy Aladár: Az első nagy hiba, amely alkalmat ad Sötétnek az „a7—g1” diagonális megszállására, s magához ragadta volna a kezdeményezést.

5. ... : g6?

K. A.: Kontrajáték! E helyett d5! kellett volna. ifj. Petry Jenő: Sötét — hátrányára — eltér az elméletől, amely d5-öt ajánlja.

6. c4, Fg7. 7. Hb3, d6. 8. Fe3, 0:0. 9. Vd2, e6. 10. Hc3, Be8. 11. 0-0-0.

ifj. P. J.: Világos 11-ik lépése éles közelharcot eredményez. Sokkal jobb lenne Bd1, Fe2 és rövid oldalra sáncolni. Világos rögtön királyszármáy rohamra gondolt és azt hitte, hogy sötét centrumát felrobbanthatja. Sötét válasza egy csapásra feltárja a terv helytelenségét és győalmozdalt után erős támadást kap.

11. ... d5, 12. ed, ed. 13. ed, Hb4. 14. Fg5, Ff5. 15. a3, Fe2. 16. a:H, F:b3. 17. Fb5, Be5. Vécsey László: Sötét 17-ik lépése dupla kérdőjelet érdemel, helyette 17... a5! nyer. Például 1. 17... a5. 18. F:e8, a:b4. 19. Bde1, Ba1+.

(Szerintünk itt Vc7!! 18. Vf4, b:c H a leggyorsabb nyerés, rov. vez.). 20. Hb1, B:H+. 21. K:B, Va5 és a mattot nem lehet védeni. (Szép levezetés, amelynél csak 22, Ve2!! után nincs matt, mert világos király biztonságot talál a „g3” mezőn. (Rovatvezető.)

II. 18. Bde1, B:e1, 19. B:e1, a:6. 20. F:f6, Ba1+, 21. Hb1, Vc7. 22. V:b4, Fg5+ és nyer.

III. 18. F:f6, V:f6, 19. Bde B:B. 20. B:B, a:b4. 21. Hb1, Bc8+ és nyer.

18. Bde, Vd6. 19. B:B, V:B. 20. Ff4, Vf5. 21. g4, Vc8. 22. d6, Hd7. 23. Bae, a5. 24. F:d7, V:F. 25. b5, F:H.

K. A.: Teljesen fölösleges; e helyett Fe6 teljes védelmet ad sötétnek.

ifj. P. J.: Sötét beleesik a csapdába, e helyett Fe6 megnyeri a játszmat, például: 26. Kb1, a4. (Be4-re is ez jött volna.) 27. Bd1, a3 stb.

26. b:F, Vb5. 27. d7, Bad. 28. Fh6, Va4.

K. A.: E helyett 29... Fa4 legálabb remist tart, sötét például 29. Yd4, f6. 30. V:f6, V:d7. 31. Be7 után háromban matt!

29. Vd4, Va3. 30. Kd2, ff6, 31. Be Kf7, 32. B: Vb2+. 33. Kel, Vb1+. 34. Kf2 sötét feladta.

K. A.: A megnyitásban a játszma tehát sötét kezében volt. A kiaknázást elszalasztotta, egyenlő lett az állás, de súlyos hiba folytán veszített. A remis igazságosabb.

SAKKHIREK

Sakkmeccs. Hatjátszmás mérkőzés folyik Steiner és Lilienthal között. Az ötödik játszma után Steiner 3½:1½ már meccset nyert.

Kupamérkőzés. A vasárnapi kupamérkőzések eseménnyét a Csepeli Sakk Kör szolgáltatta, amennyiben az elsőosztályú Budai BST nyolc órán tartó küzdelem után 10½:9½ arányban csak nyolc órás harcban tudta legyőzni.